
EEN MERKWAARDIGE TABAKSPOT.

De lezers der verslagen van onzen Gemeenteraad zullen met meer dan gewone belangstelling hebben gevolgd de besprekingen waarvan een zilveren tabakspot aanleiding was. Wie hieromtrent nader wenscht te worden ingelicht, leze het verslag van de Gemeenteraadsvergadering, gehouden op 13 Sept. j.l.

Wij zullen dit hier dus niet memoreeren.

Maar, meenende menig lezer van dezen Almanak een dienst te doen, wordt deze „pot” hier afgebeeld.

Hier moge de beschrijving volgen.

Genoemde tabakspot dan, geheel van zilver, meet op het breedste gedeelte 14 cM.; zij is hoog tot onderkant deksel 10 cM., terwijl de deksel, behalve het knopje (een roosje, later aangebracht), $4\frac{1}{2}$ cM. hoog is. Haar omtrek, van boven gezien, is een ellips, waarvan de lange as (op den bodem) 11 cM. bedraagt.

Deze „pot” is een typisch stukje zilversmeedwerk van de 2e helft der 18e eeuw. De deksel vertoont de laurierbladlijst, welk motief tot begin 19e eeuw werd toepepast. Ook het parellijstje onder den deksel, is voor dien tijd kenmerkend. De staande bladeren onder langs den voet zijn ook, uit een stijl-kritisch oogpunt aan genoemde laurierbladen verwant. De slingers en de vierkantjes op de voetjes, waarop rozetjes, zijn stijl Lod. XVI.

Renaissance motieven komen aan de „pot” niet voor, terwijl ook haar doorsnede over de hoogte genomen, een 18e eeuwsche profiel bezit.

Aan de onderzijde van den bodem komen voor zes merken, welke gedeeltelijk Kamper keuren zullen zijn. Van links beginnende vindt men een merk $\overset{\text{GR}}{\text{KHU}}$, waarvan de H niet duidelijk te zien is, dan volgt een merk voorstellende het Kamper wapen met kroon. In het *midden*, dus op het snijpunt der beide assen van de ellips, vindt men een grooter merk: een schild, waarin een monogram, gevormd uit de letters I en M. Zou dit, om zijn plaats (zuiver in 't midden) en vanwege het schildje, alsook omdat wij hier een *monogram* aantreffen, het merkteeken van den vervaardiger zijn? Dan hebben wij een merk met I, vervolgens een met B en ten slotte een met de letters AS.

Wellicht is deze tabakspot te Kampen vervaardigd en de stad schonk haar aan den leverancier van de zware eikenhouten balken, welke voor herstelling der IJsselbrug in 1785 noodig waren.

Dat men toen zeer belangrijke werken aan die brug heeft uitgevoerd, blijkt wel uit het desbetreffende Bestek, hetwelk wij konden raadplegen, als zijnde dit vroeger in ons bezit, en ook uit het feit, dat de stad aan den toenmaligen stads-architect Jan ten Holt, een vermaard sluizenbouwer, een extra geldelijke bijdrage schonk.

Aan de eene zijde leest men op de ronde buikvorm van deze pot in gegraveerde letters:

Aan A. T. Zodaar
Voor het Wel Volbrengen
Der Leverantie van de Zwaare Houtwaaren
aan de Yssel Brugge der Stad
Campen 1786.

Aan de andere zijde vindt men gegraveerd het Kamper wapen met koningskroon, welk wapen door twee leeuwen, als schildhouders wordt geflankeerd.

Voor f 280 was dit zeldzaam bewijsstuk van den milden geest van Kampen's toenmaligen magistraat te koop aangeboden. De Raad van 1932 meende in deze moeilijke tijden met die uitgave niet verantwoord te zijn. Gevolg was, dat de „pot” den eigenaar weer werd teruggezonden.

* * *

Nu treft de volgende bijzonderheid.

De Kamper Courant van Vrijdag 18 Nov. 1932 meldt, dat op de veiling van de firma Mak te Dordrecht is verkocht een zilveren tabakspot Louis Seize met het zelfde jaartal, 1786, als de hier afgebeelde, terwijl die pot te Dordrecht ook met het Kamper wapen was versierd!

Tijdens den verkoop van deze tabakspot te Dordrecht was de hier afgebeelde in ons tijdelijk bezit. Dezelfde pot is het dus zeker *niet* geweest. Er zouden dus twee zulke tabakspotten moeten zijn!

Het zou wel de moeite loonen hieromtrent een nader onderzoek in te stellen.

A. J. REIJERS.

Kampen, Januari 1933.

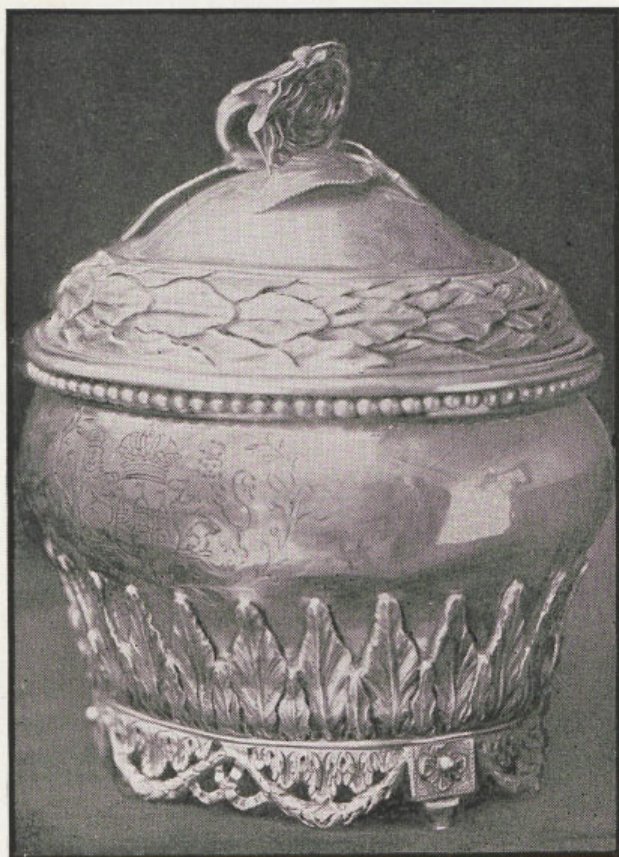

FOTO SLOOT